

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Psychologiczne aspekty chorób somatycznych i psychicznych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Psychological aspects of somatic and mental illnesses
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	Polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Dorota Mącik, prof. KUL
---	---------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	VII	2
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - znajomość zagadnień z przedmiotu: Psychopatologia i psychologia kliniczna
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Przedstawienie problematyki choroby jako sytuacji trudnej, uruchamiającej specyficzne procesy emocjonalno - motywacyjne
C2 - Ukazanie specyfiki choroby somatycznej i choroby/zaburzenia psychicznego, jako odmiennych sytuacji psychologicznych
C3 - kształtowanie wrażliwości na specyficzne problemy człowieka chorego i poszukiwanie adekwatnego rodzaju wsparcia
C4 - kształtowanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego w zakresie rozumienia mechanizmów zdrowia i choroby

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
K_W01	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat przedmiotu, metodologii i celów psychologii klinicznej, w tym zdrowia i choroby; zna i rozumie stosowaną terminologię	P7S_WG1
K_W03	posiada wiedzę o powiązaniach psychologii klinicznej z innymi obszarami zdrowia psychicznego (psychiatrią, neuropsychologią, psychosomatyką); zna podstawowe zagadnienia z zakresu terminologii psychiatrycznej oraz neuropsychologicznej, służące diagnozie klinicznej oraz ocenie stanu pacjenta;	P7S_WG1
K_W05	ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/ utrudniających ten rozwój w sytuacji pojawienia się istotnej choroby; posiada pogłębioną wiedzę na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania jednostki w sytuacji ciężkiej choroby;	P7S_WG2 P7S_WK2
K_W08	ma wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych, jakie zachodzą w człowieku pod wpływem choroby; zna terminologię i różnorodne uwarunkowania tych procesów	P7S_WG1
K_W10	zna psychologiczne koncepcje zdrowia i choroby, czynniki wspierające jakość życia i warunkujące zachowania zdrowotne oraz rolę aktywności własnej w utrzymaniu zdrowia i poprawie jakości życia; posiada wiedzę na temat specyfiki psychospołecznego funkcjonowania osób z chorobami somatycznymi i psychicznymi	P7S_WG1
K_W11	ma uporządkowaną wiedzę na temat różnego rodzaju zaburzeń funkcjonowania jednostki, zna podstawowe koncepcje (psychologiczne, biologiczne, interakcyjne i społeczne) wyjaśniające powstawanie i utrzymywanie się tych zaburzeń oraz różne formy udzielania pomocy psychologicznej (psychoprofilaktyka, psychoterapia, rehabilitacja, psychoedukacja, poradnictwo etc.);	P7S_WG1
K_W14	zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie pomocy osobie chorej i najbliższej rodzinie	P7S_WG2
UMIEJĘTNOŚCI – Student potrafi:		
K_U01	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań w sytuacji poważnej choroby	P7S_UW1
K_U08	integruje wiedzę z zakresu różnych subdyscyplin psychologicznych na temat prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania człowieka	P7S_UK1

K_U10	wskazuje i proponuje kierunki i sposoby podnoszenia jakości życia jednostki oraz opracowywania interwencji (profilaktycznych, pomocowych, szkoleniowych) wobec osób z poważną chorobą	P7S_UW1
K_U11	potrafi analizować przyczyny i źródła zachowań człowieka oraz przewiduje ich konsekwencje zdrowotne i społeczne; umie opracować propozycje oddziaływań ukierunkowanych na zmianę postaw i zachowań w zakresie radzenia sobie z chorobą	P7S_UW1
K_U12	stosuje się do norm i zasad etycznych w procesie diagnostycznym oraz w projektowaniu działań pomocowych, dostrzega i analizuje dylematy etyczne związane z podejmowaniem konkretnych działań i interwencji psychologicznych	P7S_UW1
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:		
K_K02	samooceny oraz rozwoju własnych kompetencji związanych z pracą psychologa w różnych obszarach;	P7U_KK1
K_K03	rozumienia znaczenia sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania we wszystkich obszarach życia; wspierania jednostek i grup w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych; odpowiedzialnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii;	P7S_KO1 P7S_KO2
K_K04	okazania szacunku wobec osób o różnych potrzebach w zakresie różnych form pomocy psychologicznej; okazania zrozumienia dla sytuacji ludzi z różnymi problemami i trudnościami;	P7S_KR1
K_K05	wyrażania dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne, identyfikuje indywidualne, społeczne i środowiskowe zagrożenia dla zdrowia psychicznego i somatycznego;	P7S_KO1 P7S_KO2

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Zagadnienia wstępne dotyczące problematyki osoby chorej i roli psychologa w radzeniu sobie z chorobą 2. Definicja zdrowia i choroby, 3. etapy adaptacji do niepełnosprawności i do choroby terminalnej 4. Kryzys i zaburzenia stresowe pourazowe 5. Psychologiczne aspekty funkcjonowania w uogólnionym zaburzeniu lękowym 6. Fobie społeczne i lęki napadowe 7. funkcjonowanie psychologiczne w depresji i chorobie afektywnej dwubiegunowej 8. Zaburzenia jedzenia 9. Rola schematów poznawczych w tworzeniu się zaburzonej osobowości i podatności na choroby psychiczne 10. Psychiczne aspekty zaburzeń pod postacią somatyczną 11. Problematyka funkcjonowania w chorobach somatycznych - stwardnienie rozsiane 12. Funkcjonowanie chorych z otępieniem oraz problemy najbliższej rodziny chorego 13. Psychologiczne aspekty funkcjonowania w chorobie onkologicznej/terminalnej 14. Terapia i wsparcie w chorobach - cele i problemy
--

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
K_W01	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_W03	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_W05	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_W08	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_W10	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_W13	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_W15	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
UMIEJĘTNOŚCI			
K_U01	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_U08	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_U10	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_U11	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_U12	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_K02	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_K03	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_K04	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu

K_K05	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu
K_K02	Wykład problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną	Egzamin pisemny	Protokół z egzaminu

VI. Kryteria oceny, wagi

Metoda weryfikacji — egzamin pisemny

Kryteria oceny:

Ocena bardzo dobra – 91% – 100% -

Ocena dobra plus – 81% - 90% -

Ocena dobra - 71%-80%

Ocena dostateczna plus – 61% - 70% -

Ocena dostateczna – 51%-60%

Ocena niedostateczna – równe lub mniejsze 50%

Niedostateczna

W – nie zna pojęć i specyfiki z zakresu chorób oraz powiązanych dziedzin zdrowia psychicznego

W – nie zna i nie potrafi wymienić żadnego z procesów emocjonalnych, poznawczych czy motywacyjnych, specyficznych dla sytuacji choroby

U – nie potrafi wymienić potencjalnych przyczyn zachowania człowieka chorego, oraz opracować interwencji modyfikujących zachowanie

U – nie potrafi zinterpretować zachowania / objawu w kontekście posiadanej wiedzy teoretycznej

K – nie potrafi rozpoznać kluczowych zagrożeń dla zdrowia

K – nie potrafi krytycznie odnieść się do prawdopodobnych mechanizmów rozwoju choroby

Dostateczna

W – zna niektóre pojęcia i podstawy specyfiki z zakresu chorób oraz powiązanych dziedzin zdrowia psychicznego

W – zna i potrafi wymienić najważniejsze z procesów emocjonalnych, poznawczych czy motywacyjnych, specyficznych dla sytuacji choroby

U – potrafi wymienić jedną z potencjalnych przyczyn zachowania człowieka chorego, oraz opracować ogólną interwencję modyfikującą to zachowanie

U – potrafi zinterpretować podstawowe elementy zachowania / podstawowe objawy w kontekście posiadanej wiedzy teoretycznej

K – potrafi rozpoznać i wyjaśnić niektóre z kluczowych zagrożeń dla zdrowia psychicznego/somatopsychicznego

K – potrafi dostrzec niekonsekwencje w prawdopodobnych mechanizmach rozwoju choroby

Dobra

W – potrafi wymienić i omówić specyfikę większości omawianych problemów zakresu chorób somatycznych i psychicznych

W – potrafi wymienić i omówić większość z procesów emocjonalnych, poznawczych i motywacyjnych, specyficznych dla sytuacji choroby

U – potrafi wymienić kilka potencjalnych przyczyn zachowania człowieka chorego, oraz opracować

ogólną interwencję modyfikującą to zachowanie

U – potrafi zinterpretować większość zachowań chorego / objawów w kontekście posiadanej wiedzy teoretycznej

K – rozpoznaje i wyjaśnia większość z kluczowych zagrożeń dla zdrowia psychicznego/somatopsychicznego

K – potrafi dostrzec niekonsekwencje w prawdopodobnych mechanizmach rozwoju choroby i wskazać poprawne zależności

Bardzo dobra

W – potrafi wymienić i omówić specyfikę wszystkich omawianych problemów z zakresu zdrowia, choroby somatycznej i psychicznej

W – potrafi wymienić i omówić wszystkie procesy emocjonalne, poznawcze i motywacyjne, specyficzne dla sytuacji choroby

U – potrafi wymienić kilka potencjalnych przyczyn zachowania człowieka chorego, oraz opracować interwencje, uwzględniając rodzaj przyczyn i mechanizm wzajemnych zależności

U – bez problemu interpretuje zachowania / objawy chorego, umieszczając je w adekwatnym kontekście posiadanej wiedzy teoretycznej

K – rozpoznaje i wyjaśnia wszystkie z kluczowych zagrożenia dla zdrowia psychicznego/somatopsychicznego, odnosząc je adekwatnie do możliwych konsekwencji w konkretnej sytuacji

K – potrafi dostrzec niekonsekwencje w prawdopodobnych mechanizmach rozwoju choroby i wskazać poprawne zależności, wskazuje na zależności pomiędzy różnymi chorobami i ich wzajemnych wpływem na siebie

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	35
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Heszen-Celińska, I., Sęk, H. (2020). Psychologia zdrowia. PWN. Butcher, J.N., Hooley, J.M., Mineka, S. (2017). Psychologia zaburzeń. GWP
Literatura uzupełniająca
Jarema, M. (2016). (red.). Psychiatria. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZLW. Cierpiałkowska, L., Sęk, H. (2019). Psychologia kliniczna. PWN (rozdziały: 2,5, 14-21) Morrison, J. (2016). DSM-5 bez tajemnic. WUJ Chojnacka-Szawłowska, G. (2012). Psychologiczne aspekty przewlekłych chorób somatycznych. Warszawa: Wizja Press&IT Cierpiałkowska, L. (2011). Psychopatologia. Warszawa: Scholar Naar, S., & Safren, S. A. (2020). <i>Dialog motywujący i terapia poznawczo-behawioralna</i> , Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kubacka-Jasiecka, D., Ostrowski, T.M. (red.). (2005). Psychologiczny wymiar zdrowia, kryzysu i choroby. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Ogińska-Bulik, N., Juczyński, Z. (2008). Osobowość, stres a zdrowie. Warszawa: Difin

